

(זה שִׁיד לְפָרֶשֶׁת נח)

[זה שִׁיד לְפָרֶשֶׁת נח]

וַיִּבֶן נח מִזְבֵּחַ (בראשית ח). מאי וַיִּבֶן נח? אלא נח איש צדיק. וַיִּבֶן מִזְבֵּחַ, זו השְׂכִינָה. הַבְּנִין שְׁלוֹ בֵּין, שהוא העמוד האֲמֻצְעִי. וַיִּקַּח מִכָּל הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה. בְּהֵמָה לְמַעַלָּה וְעוֹף לְמַטָּה, מהי בְּהֵמָה לְמַעַלָּה? אלא בְּהֵמָה זֶה הַשּׁוֹר הָעֲלִיּוֹן, שְׁנִקְרָא הָאָדָם הָעֲלִיּוֹן שְׁלֹמְעֵלָה, שְׁנֵאמַר בּוֹ מִקְרָן מִפְּרִיס. וּפְרִשׁוּהָ מִקְרָן פְּתוּב, שְׁקָרָן אַחַת הִיָּתָה לוֹ בְּמִצְחוֹ, וְזוֹהִי קָרָן הַיּוֹבֵל, שְׁמִמְנוּ קָרָן פְּנֵי מִשָּׁה.

הַשּׁוֹר הַזֶּה הוּא פֶּר. פֶּר הוּא דִּין, עִם ו' נַעֲשֶׂה פֶּר, רַחֲמִים סְלִיחָה, וְעַל שְׁמוֹ נִקְרָא צוּם כְּפוּר. מֵה זֶה כִּי בְּתוֹסֶפֶת פֶּר? אֵלָּא זֶה כְּתוּב מְלָכוֹת. בֵּא וּרְאֵה, אֵין שְׂכִינָה שְׁלֵא נַעֲשִׂית כְּתוּב לְאוֹתָהּ שְׁלֹמְטָה מִמְּנָה. וּמִשׁוּם זֶה הַשְׂכִּינָה הָעֲלִיּוֹנָה הִיא כְּתוּב מְלָכוֹת, וּמְלָכוֹת נִקְרָאת צוּם שְׁלָה, הִיא הַמְּלָכוֹת (כְּפוּר). וּמְלָכוֹת נִקְרָאת צוּם כְּפוּר. מֵהֵצֵד שֶׁל הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה הִיא צוּם, אֲבָל מִצִּדּוֹ שֶׁל הָעַמּוּד הָאֲמֻצְעִי נִקְרָאת אֲכָל. רַחֲם אֲבִירִים אֲכָל אִישׁ, הֵהוּא שְׁנֵאמַר בּוֹ ה' אִישׁ מְלַחֵמָה. וּמִי כָּאֵן הָאִישׁ? אֵלָּא זֶה מ' פְּתוּחָה מִבְּפָנִים שְׁבָה אֲכָלוּ אֶת הַמֶּן מ' שְׁנָה. אֲבָל ס הִיא הָעוֹלָם הַבָּא, שְׁאֵין בּוֹ אֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה, וְכָל הַסְּפִירוֹת נִקְרָאוּ צוּמוֹת בָּהּ, וּמִשׁוּם זֶה הַקְּרָבָנוֹת שְׁמַתְעַכְלִים, שְׁהֵם תְּפִלוֹת וּבִקְשׁוֹת, הִיא הַשְׂכִּינָה הַתְּחַתּוֹנָה. וְהֵהוּא שְׁנֵהֲנָה מִמְּנָה, שֶׁהוּא הָעַמּוּד הָאֲמֻצְעִי, מִרִּיחַ כָּל הַרִיחֹת שֶׁל הַקְּרָבָנוֹת וּמִקְרִיב אוֹתָם לְאֵב וְלֵאֵם. זֶהוּ שְׁכָתוּב (בראשית ח) וַיִּרַח ה' אֶת רִיחַ הַנִּיחַח. לֹא כְּתוּב אֵלָּא אֶת רִיחַ הַנִּיחַח, זֶה הִיא.

וַיִּבֶן נח מִזְבֵּחַ (בראשית ח כ). מאי וַיִּבֶן נח. אֵלָּא נח איש צדיק. וַיִּבֶן מִזְבֵּחַ דָּא שְׂכִינְתָּא. בְּנִינָא דִילָהּ בֵּין דְּאִיהוּ עַמּוּדָא דְּאֲמֻצְעִיתָא. וַיִּקַּח מִכָּל הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה. בְּהֵמָה לְעֵלָּא וְעוֹף לְתַתָּא, מאי בְּהֵמָה לְעֵלָּא. אֵלָּא בְּהֵמָה דָּא שׁוֹר עֲלָאָה דְּאֲקָרִיב אָדָם עֲלָאָה דְּלְעֵלָּא, דְּאֲתָמַר בֵּיהּ (תהלים סט סב) מִקְרָן מִפְּרִיס. וְאוֹקְמוּהָ מִקְרָן פְּתִיב, קָרָן אַחַת הִוָּה לִיהּ בְּמִצְחָהּ. וְהִיא אִיהוּ קָרָן הַיּוֹבֵל דְּמִנְהָ קָרָן פְּנֵי מִשָּׁה.

שׁוֹר דָּא אִיהוּ פֶּר. פֶּר אִיהוּ דִּינָא עִם ו' אֲתַעְבִּיד פֶּר וְרַחֲמֵי סְלִיחָה וְעַל שְׁמָה אֲקָרִי צוּם כְּפוּר. מאי כִּי בְּתוֹסֶפֶת פֶּר? אֵלָּא דָּא כְּתוּב מְלָכוֹת. תָּא חֲזִי לִית שְׂכִינְתָּא דְּלָא אֲתַעְבִּידת כְּתוּב לְהֵהוּא דְּלְתַתָּא מִנְהּ. וּבְגִין דָּא שְׂכִינְתָּא עֲלָאָה אִיהִי כְּתוּב מְלָכוֹת. וּמְלָכוֹת אֲתַקְרִיאַת צוּם דִּילָהּ אִיהִי מְלָכוֹת (כְּפוּר). וּמְלָכוֹת אֲתַקְרִיאַת צוּם כְּפוּר. מְסֻטְרָא דְּאֲמָא עֲלָאָה אִיהִי צוּם, אֲבָל מְסֻטְרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֲמֻצְעִיתָא אֲתַקְרִיאַת אֲכָל.

רַחֲם אֲבִירִים אֲכָל אִישׁ (שם עח כה). הֵהוּא דְּאֲתָמַר בֵּיהּ (שמות טו ג) ה' אִישׁ מְלַחֵמָה. וּמֵאֵן הָכָא (דף קלח ע"א) אִישׁ אֵלָּא דָּא מ' פְּתוּחָה מְלַגְאוּ דְּבָהּ (שמות טו לה) אֲכָלוּ אֶת הַמֶּן אַרְבַּעִים שָׁנָה. אֲבָל ס אִיהִי עֲלָמָא דְּאֲתִי, לִית בֵּיהּ אֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה, וְכָל סְפִירָן אֲתַקְרִיאוּ צוּמוֹת בָּהּ. וּבְגִין דָּא קְרָבָנִין דְּמַתְעַפְלִין דְּאֲנוּן צְלוֹתִין וּבְעוֹתִין אִיהִי שְׂכִינְתָּא תַּתָּאָה. וְהֵהוּא דְּאֲתַהֲנִי מִנְהּ דְּאִיהוּ עַמּוּדָא דְּאֲמֻצְעִיתָא, אָרַח כָּל רִיחִין דְּקְרָבָנִין וּקְרִיב לוֹן לְגַבֵּי אֲבָא וְאֲמָא. הָדָא הוּא דְּכְתִיב (בראשית ח כא) וַיִּרַח ה' אֶת רִיחַ הַנִּיחַח, לֹא כְּתִיב אֵלָּא אֶת רִיחַ הַנִּיחַח דָּא אִיהִי.

השושנה, ריח הטוב לאב והאם.
השושנה היא ודאי עם חמשה
עלים היא ה'. אבל הריח שלה ו'
שהוא ריח, לא שורה בו עד
שנפתחת להעלות ממנה ריח
טוב. כשישראל פותחים
בתשובה, השושנה נפתחת
לבעלה, שהוא הריח שלה, ואותו
הריח עולה אל האב והאם שהם
י"ה, וי"ח ה' את ריח.

(סו) ויאמר ה' אל לבו. ויאמר ה'
- זה האב, אל לבו - זו האם,
שנאמר בה לב מבין. שבזמן
שישראל חוטאים לאביהם
שבשמים, נאמר ויתעצב אל לבו.
ויבזמן שמהנים ישראל לאביהם
שבשמים בקרבנות של תפלה,
כמו שנאמר (במדבר כח) צו את בני
ישראל ואמרת להם את קרבני
לחמי וגו'.

מיר - שמן וקטרת ישמח לב.
וגורמים באותו הריח להריק
שמן ונביעה מלמעלה בשכינתו.
זהו שכתוב (שיר א) לריח שמניך
טובים שמן תורק שמך על פן
עלמות אהבוד. מה זה עלמות?
שמונה עשר עולמות שכלולים
בשמונה עשר עולמות שנאמר
בהם רכב אלהים רבותים אלפי
שנאן.

בינתיים הנה זקן הודמן אליו.
פתח ואמר, מה זה רכב? אמר
לו, ר' היא חכמה, ראשית חכמה.
ב' בינה. כ' פתח עליון. הם רכב
לאותו טמיר ונגוז שרוכב
עליהם, ואלו שלש הספירות הן
רוכבות על ח"י העולמים, שהם
תשע נקודות פפולות, והם אדם
עליון טמיר ונגוז בטעמים ואדם
שלמטה שהם תשע נקודות, הם
שמונה עשר עולמות ששט בהם
עלת העלות, שהוא האדם
השלישי שלא התגלה בתורה
ושט בהם, והם מרפכה לו. והשמונה עשר עולה? בויר"ח. ובגללו נאמר וי"ח ה'

שושנה ריחא טבא לגבי אבא ואמא. שושנה
ודאי בחמש עלין אייהי ה'. אבל ריחא
דילה ו' דאיהו ריחא לא שריא בה עד
דאתפתחת לסלקא מנה ריחא טבא. פד ישראל
פתחין בתיובתא שושנה אתפתחת לגבי בעלה
דאיהו ריח דילה, וההוא ריחא סליק לגבי
אבא ואמא דאנון י"ה, וי"ח ה' את ריח.

ויאמר ה' אל לבו (סו). ויאמר ה' דא אבא.
אל לבו דא אמא דאתמר בה לב מבין.
דבזמנא דישראל אנון חטאן לאבוהון די
בשמיא, אתמר (סו ו) ויתעצב אל לבו. ובזמנא
דמהנין ישראל לאבוהון די בשמיא בקרבנין
דעלותא, כמה דאת אמר (במדבר כח) צו את בני
ישראל ואמרת להם את קרבני לחמי וגו'.

מיר (משלי כז ט) שמן וקטרת ישמח לב. וגרמין
בההוא ריחא לארקא משחא ונביעו
מלעלא בשכינתה דדא הוא דכתיב (שיר א ג) לריח
שמניך טובים שמן תורק שמך על פן עלמות
אהבוד. מאי עלמות. ח"י עלמין דכילין ב"י
עלמין דאתמר בהון (תהלים סח יח) רכב אלהים
רבותים אלפי שנאן.

אדהכי הא סבא אזדמן לגבה פתח ואמר מאי
רכב. אמר ליה ר' איהו חכמה ראשית
חכמה. ב' בינה כ' פתח עלאה. אנון רכב
לההוא טמיר ונגוז דרכיב עליהו. ואלין תלת
ספירן אנון רכבין על ח"י עלמין דאנון תשע
נקודות פפולות ואנון אדם עלאה טמיר ונגוז
בטעמי ואדם דלתתא דאנון תשע נקודין, אנון
תמני סרי עלמין דשט בהו עלת העלות, דאיהו
אדם תליתאה דלא אתגליא באורייתא ושט
בהו ואנון מרפכה ליה. והאי תמני סרי באן
סליק בויר"ח. ובגינה אתמר וי"ח ה' את ריח
ושט בהם, והם מרפכה לו. והשמונה עשר עולה? בויר"ח. ובגללו נאמר וי"ח ה'

את ריח הניחח. וכשישראל
מעלים ברכות בתפלות אליו
פראוי, מיד נהנה משם. מה
כתוב? ויאמר ה' אל לבו. (עב"מ).

והניחח. וכד ישראל סלקין ברפאן בצלותין
לגבה פדקא זאות, מיד אתהני מתמן. מה
כתוב ויאמר ה' אל לבו. (עב"מ).

תקונים

והמשבליים יזהרו פזהר הרקיע ומצדיקי
הרבים פפוכבים לעולם ועד.
(דניאל יב ג) פתח רבי שמעון ואמר (ירמיה א ה) בטרם
אצרך בבטן ידעתיה. הדא הוא דאמרי אשר
קדש ידיד מבטן. בטרם אצרך דא רוח
דיצירה. ובטרם תצא מרחם דא נפש דעשיה.
נביא לגוים נתתיה דא נשמתא.

והמשבליים יזהרו פזהר הרקיע ומצדיקי
הרבים פפוכבים לעולם ועד.
(דניאל יב ג) פתח רבי שמעון ואמר (ירמיה א ה) בטרם
אצרך בבטן ידעתיה. הדא הוא דאמרי אשר
קדש ידיד מבטן. בטרם אצרך דא רוח
דיצירה. ובטרם תצא מרחם דא נפש דעשיה.
נביא לגוים נתתיה דא נשמתא.

דקדם דייתי בר נש לעלמא אשתמודע לרוחה
ונשמתה וגופה (נ"א ונפשיה) דמתחברן
לעלא. ובגין דא (בראשית יב א) ויאמר ה' אל אברם,
דא נשמתא דאיהי אב לרוחא ונפשא ורם
לגופא. ועל אלין רוחא ונפשא וגופא עליהו
אתמר (איוב לג כט) הן כל אלה יפעל אל וגו'
נשמתא, דא גוף פלוני. (בראשית יב א) לך לך
מארצך דא שנוי מקום. וממולדתך דא שנוי
השם. ומבית אביך - דא שנוי מעשה.
שנוי מקום זה גלגול ראשון,
שנעקר ממקומו וננטע בגוף
אחר. ומי גרם לו את זה? משום
שעקר את הארץ הקדושה
ממקומה, שהיא השכינה, כמו
שנאמר ובפשעיהם שלחה
אמכם. וממולדתך, כאן סוד
(בראשית מז) ומולדתך אשר הולדת
אחריהם לך יהיו, ובו יקראו
בנחלתם. כדי שלא יפרת שם
המת, יקרא על שם אחיו, וזה
שנוי השם. ומי גרם את זה?
משום שעקר האילן, שהוא עץ
הגן ממקומו. כך נעקר ממנו,
ונקרא עקר בלא בן, על שם
שהוא עקר וי שכולל ששה
צדדים ממקומו.

דקדם דייתי בר נש לעלמא אשתמודע לרוחה
ונשמתה וגופה (נ"א ונפשיה) דמתחברן
לעלא. ובגין דא (בראשית יב א) ויאמר ה' אל אברם,
דא נשמתא דאיהי אב לרוחא ונפשא ורם
לגופא. ועל אלין רוחא ונפשא וגופא עליהו
אתמר (איוב לג כט) הן כל אלה יפעל אל וגו'
נשמתא, דא גוף פלוני. (בראשית יב א) לך לך
מארצך דא שנוי מקום. וממולדתך דא שנוי
השם. ומבית אביך דא שנוי מעשה.
שנוי מקום דא גלגולא קדמאה, דאתעקר
מאתרה ואתנטע בגופא אחרא. ומאן
גרים ליה האי בגין דאעקר ארעא קדישא
מאתרה דהיא שכינתא. כמה דאת אמר (ישעיה
נ א) ובפשעיהם שלחה אמכם. וממולדתך הכא
רזא (בראשית מז ו) ומולדתך אשר הולדת אחריהם
לך יהיו ובו יקראו בנחלתם. בגין (רות ד י) דלא
יפרת שם המת. (דברים כה ז) יקום על שם אחיו.
ודא שנוי השם. ומאן גרים דא בגין דאעקר
אילנא דאיהו עץ הגן מאתרה, הכי אתעקר
מנה ואתקרי עקר בלא בן, על שום דעקיר
איהו וי דכליל שית סטרין מאתרה.